

BOGDNJJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 20.

V Četrtik 16. Velkiga travna.

1850.

Sedem naglavnih grehov naših šol.

(Konec.)

Peto pregreho imajo na sebi tudi naše šolske bukve ali knjige, ki niso v domačem duhu pisane, pa tudi ljubiga Boga premalo in preporedko v mislih imajo. Take so med drugimi naše Kratke Povesti ali Kleine Erzählungen, ki dajo otrokam brati, kako je Janzek pervokrat v solo prisel: kako je tudi Rozika v solo hodila, ali sta se kaj pokrizala, se pa clo kaj ne povč. Se le v dveh poslednjih pripovestih opomnijo, de Bog vse vidi, in vse vč, de se mu otrok skriti ne more, kadar greši. Serce vsiga poduka mora biti, kar je gospod Bog Abrahamu djal: „Pred meno hodi, in popolnoma bodi!“ Ova reč bi imela tudi v svih šolskih knjigah svitlo in toplo solnce biti, pa kaj de ni! Bolje služi: Berilo za male šole na kmetih, ktero povesti svetiga pisma otrokam brati daja; tode dovolj ubrano ni, ter s pričakovanjem Odršenika konča. Tudi naši katehizmi so nekako mertzlo zloženi več za glavo, kakor za serce napravljeni. Ako duhovski učitelj kersanski nauk po golim katehizmu goni, in otročaje za izveličanski nauk ogreti ne zna, bo glava polna, serce pa prazno ostalo. Taki šolci se mnogih reči uč, za šolo veliko znajo, za življenje pa clo malo, ali pa toliko, ko nič. Le modro kersansko življenje otrok je dobre šole gotov zvedok.

Sesto pregrešenje pri naših šolah je žalostno opuščenje cerkveno-šolskih praznikov, pobožnih družb in bratovščin, kojih so naši predniki dosti zalih imeli. Otroci imajo doma o božiči svoje jaslice, o veliki noči svoje pirhe ali pi-sanke, in taki sveti obredi jih tudi za božje reči oživč. Kader pa domu odrastejo in v solo gredo, malo cerkveniga oveseljenja in podbujenja najdejo. Ali se je čuditi, de jim za božje kraljestvo serce umerje, za vse posvetno pa oživč, dokler jim svet toliko veselie na glediši, na plesiši, po svih kotih in krajih ponuja? Svoje dni so imeli nižji šolci svetiga Alojzja svojiga posebniga priporočnika; celo devetnino so mu veselo obhajali s prejemo svetih zakramentov, s pobožnim petjem in z molitvami. Imeli so viši šolci svoje Marjanske braterne, v kte-

rih so Marijo devico, mladenčev kraljico in posebno zavetnico častili, njej svojo nedolžno serce darili, in se Mariini mogočni priprošnji perporočali. Take cerkvene družbe so bile nekdej moske kreposti žlahen cvet. Vse te pobožne šege so po naših šolah pozeble, obletelo je njih cvetje: po tim takim se ni čuditi, de na drevji sedanjiga solanja kosatiga perja veliko najdemo, sadu pod perjem pa dobriga malo.

Sedmo grešč vsi tisti vladarji in šolski postavodajavei, starisi in učitelji, koji hočejo šole vse le posvetne imeti, in ravno zato jih sveti materi katolski cerkvi vzeti, božjemu duhu dati slovo, posvetnemu duhu pa veličastin prestol postaviti, šolsko mladino pred vsim za minljivi svet izsolati, ne pa za večnost. Očetje gledajo le na modre glave, matere na čedno telo in pa berhko noso. Posvetni oblastniki hočejo pred vsim dobre državljane, pogumne vojake imeti; za lepo serce, za poštene može in žene, za pobožne kristjane izsolati, je v posvetno zamisljenim ljudem posledna, ali pa clo nobena skerb. Torej se priporoča našim šolam vaja po vojasko igrati, skakati, in se poskusati, kteri je hujši, ali pa bolj močnin. Radi bi, naj bi že šolci znali sejati in orati, drevje saditi in cepiti itd. — Vse to in tako je dobro in prav, ako šolska mladina za take opravila prekilova ni, in ako so pa školniki v stanu, vse te reči otrokam zastopno razkladati. Pa eno je se bolj potrebno: po kersansko pravično živeti, in ta nauk se ne sme v nemar pustiti. K timu je potrebno otroke večkrat v cerkev peljati, ako svete maše ni, saj enkrat v tednu kake litanije ali kratke molitve za starise in dobrotnike, za cesarja, za duhovsko in deželsko gosposko opraviti, pa tudi za se Boga poprositi, de bi se lahko in pa dobro učili. V vsaki šoli naj se napisejo Jezusa zlate besede: „Išite pred vsim božjiga kraljestva in njegove pravice, in vse drugo vam bo naverženo“. — „Kaj pomaga človeku, naj si ves svet pridobi, na svoji duši pa skodo terpi“.

Nar hujši zmoti ste dve, kojih posvetni, hudobni duh posebno v naših časih ljudi uč: Boga pozabiti in pa nič delati. Tima zmotama ima tudi

sola v okom iti, in pa pred vsim dveh reči mladino učiti: „Moli in delaj!“ Kdor se teh dveh reči v šoli prav zuči, on svojo hišo na skalo pozida, vsi viharji sveta mu nje poderli ne bodo. In ravno takih šol nam je kervavo potreba. Ljubomir.

Izlaganje Lavretanskih litanij.

(Dalje.)

Posoda vse svetosti, za nas Boga prosil!

Svetost je tukej pobožnost, in sploh tiste pobožne imenujemo, ktere pripravne, voljne in goreče vidimo za to, kar gre k božji časti; nihče pa mlačnih v molitvi ali v božji službi pobožnih ne bo imenoval. V tem pomenu je bila presveta Devica Marija imenitna posoda pobožnosti (vas insigne devotionis) ali svetosti.

Preučeni, do presvete Device tolikanj pobožni sveti Bonaventura, učenik cerkve, v bukvicah premišljevanja življenja Kristusoviga v imenu Device same takole govori: „Ko sta me moj oče in moja mati v tempelj oddala, sim prvič v svojim srcu sklenila, Boga imeti za svojiga očeta, in pobožno in pogostama sim mislila, kaj bi mogla Bogu prijetniga storiti, de bi mi svojo milost dati blagovolił. Drugič sim vstala o polnoči, in šla pred oltar tempeljna, in z nar večimi željami vsigamo- ročniga Boga prosila ponižnosti, poterpežljivosti, dobrotljivosti, krotkosti in vsih čednost, po kterih bi prijetna pred njegovim oblicjem postala. Tretjč sim prosila, de bi mi dal doživeti čas, v kterim bo tista presveta Devica rojena, ktera je imela roditi Sinu božjiga; in naj bi ohranil moje oči, de bi jo viditi, jezik, de bi jo hvaliti, roke, de bi ji streči, noge, de bi k njeni postrežbi iti zamogle; kolena, de bi zamogla moliti Sinu božjiga v njenim naročji.“

Pobožnost Device se je kazala v tem, de je nabirala skrivnosti večovečene Besede v svojim srcu in jih s predpodobami in prerokbami stare zaveze permerjala, kakor s. Lukež 2., 19. pove, rekoč: „Marija je ohranila vse te besede in jih premišljevala v svojim srcu.“

Pobožnost Marije se je posebno tudi razodevala v skerbni izreji Kristusa in v postrežbah njemu zvesto skazovanih. Kristusu Gospodu, dokler je v umerljivim mesu živel, je vse telesne dela usmiljenja skerbno skazovala. Po Kristusovim vnebohodu je njegovim učencam in drugim vernim bila v tolažbo, v poterjenje vere, v pomočnico, svetovavko, učenicico in vodnico. Storila je to prepobožna mati, in ni ravno tako skerbno, kakor pobožno dopolnila vse, kar je Kristus naročil.

Ta pobožnost Device je aposteljniam in vernim perve cerkve v veliko pomoč bila. Zakaj ko so vidili nad Kristusovo materjo tako pobožnost, tako ljubezen do Boga, so se po njenim zgledu, svetu in po njeni molitvi vneli, de so v preganjanji, obrekovanji, v ječah in mukah močni, stanovitni in poterpežljivi bili. Je bila tedej presveta Devica podpora perve cerkve, kakor je tudi sedajne.

De nam Gospod dodeli, iskro tolike ljubezni, tolike vere in pobožnosti Mariine v svojih srcih občutiti, mogočno nebes kraljico ponižno in pobleвно prosimo: O Marija, posoda vse svetosti, za nas Boga prosil!

(Dalje sledi.)

Sedajni obšir katolske cerkve.

Spisal Valentin Sezun.

XIII. Avstriansko cesarstvo.

14. Ogersko.

(Dalje.)

12. Pešt (Pesth) na levi strani Donave vštric Budina, na ravnim svetu, Ogersko nar lepši mesto, ima 4500 hiš, v kterih brez vojašinj 80.000 ljudi prebiva. Tih je 2700 luteranske vere, kalvincov je do 2000, starovercov 1000, in ker je v tim mestu nar veči ogerska kupčija, stanuje tudi v njem čez 8000 judov. Katolskih cerkva je v tim mestu 10, narlepši je vseučeliska (Universitätskirche), nekđaj patrov Minoritov, z 2 velikima in lepima turnama, in znotraj z imenitnim malanjem olepsana. Perva farna cerkev Marije Device vnebovzetja je stara in gotiške podobe. Skorej narlepši je cerkev starovercov. Judje imajo tu 8 shodnic (sinagog), luterani in kalvinci svoje tempeljne. V letu 1838 od 14—16. sušca je bila tukaj Donava, kteri je v spodnjih krajih se led tek zaveral, čez svoje bregove stopila in čez 2000 hiš podkopala. Vonder si je to bogato mesto v kratkim od te šibe zopet opomoglo.

13. Waizen ali Vac nad Peštam, na levi strani Donave, šteje do 12.000 prebivavcov. Tukajšna stolna cerkev Marije Device vnebovzetja je l. 1771 podobi cerkve sv. Petra v Rimu sozidana, in je dozđaj narlepši hiša božja na Ogerskim. Njen veliki zvon je bil v l. 1848 ravno na kvaterno nedeljo pred božičem na povelje Košuta snet, de bi bil v Peštu v tope prelit. Pač se je to moglo milo zdeti pravim katolčanam, in res bili so tako srečni, zvon na povelje Vindišgreca nazaj dobiti, pređen so ga bili Košutarji razbili.

14. Koloča, v močirnim nezdravim kraju, skorej eno uro od Donave, ima do 6100 ljudi. Tukaj je nadškofija, sedajni nadškof tukaj je čast g. Franc grof Nadasdi, rojen na Dunaju 3. sušca 1785 in od l. 1823 škof v Vaicnu. Hvale vredna je nadškofijska stolna cerkev Divice Marije oznanjenja.

15. V tergu Visegrad na desni strani Donave so še razvaline imenitniga kraljeviga grada. V njem je Matija Korvin (kralj Matjaž) nar raji stanoval.

16. Gödöllö, terg kneza Grasalkovič z 2200 ljudi ima slavno cerkev, ki jo lepšajo 4 kuple.

17. Kečkemet, nar veči terg na Ogerskim s 36.000 ljudi, kterih je čez 12.000 kalvincov, leži v sredi velike ravnine, ki od Pešta do Segedina 24 milj dalječ seže.

V nekđajni Bački, zdaj Vojvodina imenovani, je 18. Zombor, veliko mesto na ravnim svetu z 21.000 ljudi, kterih je čez 12.000 staroverskih Serbov. Katolčani imajo tu lepo cerkev sv. Trojice; Serbi 2 imenitni cerkvi.

19. Teresiopel, blizo Pališkiga jezera, na ravnim svetu, ima čez 33.000 prebivavcov. Razun 1300 starovercov in 300 judov so oni katolčani.

20. Novisad (Neusatz) na levi strani Donave vštric Petrovaradina, kamor 136 sežnjev dolg most, ki na čolnih leži, čez Donavo derži, je novo mesto. V l. 1738 so tu še živino pasli, in zdaj živi v tem mestu čez 21.000 ljudi, ki se nar bolj s kupčijo v bližnjo Turško pečajo. Nič manj kot 7 ver je tukaj. Nar več je staroverskih Serbov čez 10.000, ki imajo veliko cerkev in škofijo. Potlej

so tukaj katolčani latinskiga in gerskiga reda, Armenci, Luterani, Kalvinci in Judje. Strašno je bilo leto 1849 za Novisad. V terdnjavi Petervaradin so bili puntarski Madžari pod vodstvom Percela in grofa Kazimira Bathiany (ki je bil že poprej od katolske vere odpadel in Kalvine postal). Ko je bil tedaj horvaški ban 12. rožnika avstrijske vojske proti Novimusadu perpeljal, so jeli puntarji iz Petrovaradinske terdnjave čez Donavo iz topov grozno strelati, dim in ogenj je bana odgnal, in mesto je bilo vse poderto. Veliko ljudi je v njem konce vzelo. Poderta je lepa gerska opatija Kovilj, Madžari so v njej podobe svetnikov oskrunili in raztergali, grobe odkrili in mertve izmetali; vodnjak je bil z merliči napolnjen.

21. V Baču je bil že kralj Štefan I. škofijo postavil, ki je zdaj z nadškofijo v Koloči zedinjena, in staroverska škofija je v Novisad prestavljena. V tem kraju je 2800 ljudi.

22. Per tergu Topolia s 5600 ljudi se perčne dežela Serbov, ktera proti poldnevu noter do Soluna (Salonichi) na Turskim seže.

23. Krog vasi Sv. Tomaž z 11.400 ljudi je l. 1848—1849 skorej nar več kervi prelite bilo v grozovitnih bojih, ki so bili tukaj med Madžari in Serbljani.

(Dalje sledi.)

Pošteni dolžnik.

Na Francoskim, v okrajni Provence, je živel kmet, ki je mogel vsako leto svojimu, v daljnem mestu prebivajočimu gospodu 8 frankov plačati. Čez nekoliko let ni bilo od imenovaniga gospoda nič več slišati; še manj se je kdo za kmetov dolg oglasil. Pa se perpeti, de se gospod čez dolgo časa na dolg spomni, in svojiga sina s Pariza v Provence terjat pošlje. Bilo je to v začetku zimskiga časa na večer, ko sin svojo pot doverši, stopi v izbo, kjer je osemdeset let stari kmet, sedé v družini svojih sinov, hčer in vnukov, pobožno molil; vse je bilo tiho kakor v cerkvi, vsaka beseda stariga moža je v serce poslušavcov segla. Ptujca je ginilo vse, kar je slišal in čul. Ko pa on svoje ime pove, mu veselo starček roko stisne, rekoč: Bog vas sprimi, vi ste sin pošteniga in dobriga gospoda, in jaz bodem zdaj lahko umerl, ker bom dolg poplačal, kateri moje serce teži. Pred pa se še vsedite k nam k večerji, in jejte, kar nam je Bog dal.

Mogel se je vvesti za mizo in z družino večerjati. Ko so zvečerjali, vzame kmet iz omare jerhast žakelj in vpraša gosta, koliko let je že bil očetov dolžnik. „Tega dobro ne vem“, reče gost. „To nič ne škoduje“, reče starček: „sicer ne vem dobro, kako dolgo vas je ta žakelj tukaj čakal, če se ne motim, bo blezo 40 let. Jest sem vsako leto o svetim Martinu dolg vanj vergel. Soštejte le denar, kolikokrat 8 frankov naštejete, toliko let sim bil dolžan.“ In glej, gost prešteje denar, najde 320 frankov, ter se je skazalo, de ima starček prav.

Z Bogam se ne norčuje.

Stara je govoricca in po kmetih še dobro v spominu, de, kdor z božjimi rečmi norčuje, malokdej pravični kazni odide. Prej ali slej ga zadene šiba božja. To se je nedavno nad šterimi prederznimi fantalini v francoski srenji Tournon grozovito pokazalo. Pred nekimi leti so stavili, de bojo na stranskim altarji ondotne cerkve med nedeljskim duhovnim opravilam svoje kosilo,

nekaj mesa, kruhain vina, povžili. Storili bi bili tudi brez dvoma prederzni naklep, ko bi jih pričijoči, ktere je prevelika prešernost razserdila, zaderžali ne bili. Kaj se pa je s temi prederznimi zgodilo? Eden se je v Mecu ustrelil; drugi je vojak z orožjem vred pobegnil in v reko Rhone skočil; tretji je borno končal v Brestu ko jetnik na ladijah; četerti, poslednjiga brat, je bil v kratkim v Tournonu, malo korakov od zgorej imenovane cerkve proč, umorjen, ker je svoji ženi in svojimu sinu bil zavdal.

Razgled po keršanskim svetu.

Francosko. Apostolski nadškof v Parizu je vravnal po vsi svoji nadškofii duhovke snidiša (konferencije), ki se bojo po štirikrat na leto imele. Pervo je bilo 9. Svečana; sam nadškof je predsedoval — 500 duhovnov se je zbralo pri njim.

— Večina francoskih se z vso močjo upira zoper novo postavo izučevanja, po kateri bi se imelo napraviti viksi šolsko svetovavstvo, v katerim bi bili 3 škofi in en protestant, ali pa 4 škofi, dva helveška pastirja in en rabin. Tudi se oni nočejo vdeležiti akademiskiga svetovavstva, in ne dopustiti, de bi se duhovni vdeleževali. Ta postava je menda goljufljiva mušnica, v kateri bi neverci radi duhovstvo polovili, de bi pod plajšem duhovskiga imena toliko ložej in varniši zamogli svoje koloborce vganjati. Pri takim oporu se je nadjati, de bo postava vnovič v snidovno v pretehto dana.

London. Potem ko je že poprej kakih sedem anglikanskih pridgarjev h katolški veri prestopilo, so zdaj vnovič trije stopili v naročje svete katolske cerkve. — Kdor resnico išče, jo že najde; kdor pa laž ljubi, ga laž oslepi in pogubi. Anglezi, misleči možje, izvire keršanstva pretehtujejo in globoko preiskujejo, toraj, se vé, de ne morejo prave poti zgrešiti. V tem spreobračanju Anglezov h katoličanstvu je globok nauk, tode tisti, ki luč sovražijo, ga ne umejo, kakor zlo sicer angleško bistrumnost hvalijo in spoštujejo.

Belgijansko. Katolški Belgijanje lepo gorečnost razodevajo. Tako p. so same Bruselčanke v letu 1845 45.000 gold. za napravo novih šol za ubožne otroke zložile; l. 1846 zopet 36.000 v ravno ta namen. — O protestanski vladi pred letam 1830 se je štelo v Belgii 3459 šol; zdaj pa jih je 5189. Memo tega so v Lovanu založene katolske visoke šole, in mnogotere naprave za obdelo duhovnov in mladosti sploh.

Breslau. Tukajsnje vseučelise šteje 493 katolških in 258 protestanskih študentov. Profesorjev te visoke šole je 17 katolske in 58 protestanske vere, in če se bogoslovske šole ne štejejo, 9 katolske in 38 protestanske vere. Modroslovske šole imajo 34 učencikov, kterih so 3 katolčani! To je pruska pravica v verskih zadevah. Tako se godi katolčanam, kjer protestanti oblast imajo.

Praga. Tukajšni Luterani in Kalvinci so lani pod izmišljenim imenam „Antonjn Wysokomytsky“ bukve na svitlo dali, kterim se pravi: „Radenj jesuitu io Cechach“ (Obnašanje Jezuitov na Českim). Te bukve razodenejo pravo satansko hudobijo luteranstva in kalvinstva. Kakor kervozeljni psi lajajo oni v tih bukvah čez red Jezuitov, čez katolsko cerkev in zlasti čez vsačiga duhovna, ki se po zapovedih katolske cerkve véde. — Te strupene bukve so v gladkim in lahko umevnim jeziku pisane in v tavžent in tavžent iztisih med česko ljudstvo razposlane! „Narodnost“ je malik, ki ga te bukve pridigujejo. Francoski protestanti so po tim takim bolj človeški kakor avstrijsanski. V Parizu namreč je Kokerel (Coquerel), kalvinsk pridigar, 4. Svečana t. l. v narodnim zboru s Thiers-am vred spoznal, de imajo

Jezuiti po vstavi pravico do šol in de se jim ta pravica ne sme kratiti. — Skorej vsi časniki, zlasti českega jezika, so na Českim polni serda in togote do katolske vere. Ker se pa priprosti česki kmetje s časniki ali novinami veliko ne pečajo, je peklenska hudobija si drugo pot izvolila, ljudi ob katolsko vero perpraviti. Od vsih novo natisnjenih reči je kalender ali pratika skorej edino, kar si tukajšni kmet leto na leto napravi in bere. Tiga so se tedaj tako imenovani povzdigovavci česke narodnosti polastili, de bi — ljudem nizkiga stanu še to mervico vere odvzeli, ki jo imajo. Praški in Litomierski kalender sta tuga priči. — V prvim stoji podoba Husa, na germadi z verigo na vratu, roke na herbtu zvezane in na glavi krona s hudički. Zraven germade stoji trop serditih minihov. Krivoverc Hus je dalje v kalendru hvaljen in povzdignjen kakor velik svetnik in marternik. Očetje konstanskiga zbora, ki so bili leta 1415 Husa kot terdovratniga krivoverca, šuntarja in podpihovavca ljudstva zoper cerkev deželski oblasti prepustili, ktera ga je zdaj po postavi takratniga švabskiga zakonika k smerti na germadi obsodila, — ti očetje in tako vsa katolska duhovšina starih in sedajnih časov so pa v tim kalendru zasmehovani, opravljeni in kakor nar zaničljivi smeti človeške družbe popisani. — In kdor sostavek „Jezuit“ v Litomierskim kalendru bere, bo skorej mislil, de je njegov pisatelj kdaj v Luciferjevi pisarnici tajnik biti mogel. — Kaj čuda, de jih je na Českim tudi med ljudmi nizkiga stanu veliko, ki nič ne verujejo in k protestantom odpadejo, de jim le kak pastor gladko govoriti in narodnost povzdigovati več, kakor postavim pastor Kosut v Pragi.

Praga. Verolomni Dr. Smetana je po škofijskim sklepu izobčen (exkommunicirt).

Dunaj. Nekaj katolske duhovšine na Ogerskim je bilo na Kosutovi strani; ali od protestantov velja to skorej brez izjemka. Njih pastori luteranski in kalvinski so se svoje službe posuzili, ljudi motiti in k puntanji šuntati. Zatorej je vikši vojskovodja Hainau z ukazom od 19. Svecana t. l. opravilstva veliciga ogleda in okrajnih ogledov per luteranah in kuratorjev per kalvincih odstavil in druge može na prazne mesta poklical. Zavoljo piclih dohodkov je Hainau tem začasnim vizarjem protestanskih cerkva poboljšek iz deržavne denarnice dati obljubil. — Z odienjanjem desetine in tlake je veliko tih nižjih katolskih duhovnov v Avstrii in tudi na Dunaji tako obožalo, de ni preveč rečeno, de morajo eni stradati, ker nimajo družiga živeti, kakor tiste groše, ki jih za Očenaše dobijo. Nadškof Vincenc Milde so tem, ki so jim toliko nadlogo tožili, odgovorili: Jest sim že to ministru denarstva povedal.

Nevera, nemarnost za vero (indiferentizem) in od tod izhajoa razujzdanost na Dunaji in pospodnji Avstrii tolikanj rastejo, de se je bati, de v malo letih, posebno v bolj olikanah stanovih ne bo več praviga katolskiga kristjana dobiti. To so za katolsko vero vneti Dunajčani tudi spoznali, in že 15. vel. Travna 1848 družbo katolčanov (Katholikenverein) napravili, ktere namen je katolsko vero in življenje poživiti in podpirati. Ali, mili Bog! to početje, ki v Bernu, Lincu itd. tako lepo cvete, na Dunaji od vikši duhovšine ni po vrednosti podpirano! In kje je posebnih sredstev za obranjenje katolske vere bolj potreba, kakor na Dunaji, kjer je toliko le po imenu kristjanov, ki se za verske resnice, za sv. mašo in sv. zakramente kar nič ne zmejnijo! Tam se zdaj nosijo pole popirja od hiše do hiše, in so nastavljen v gostivnicah in kavanah, de se ljudje za novo Rongeansko nevero vanje zapisujejo! Clo v katolskih cerkvah se med božjo službo take pole med

ljudi trosijo!! Kdo ne bo tukaj se spomnil stare pesmi od l. 1793: „Dunaj, Dunaj, kam si ti peršlo? itd.“

Protestanti se hvalijo s svetim pismam, de ga posebno dobro poznajo. Koliko je njih hvala vredna, naj se iz tega vidi: V Londonu na Angleškim je bil 14 let star Jur Ruby pred gosposko perpeljan, de bi s persego nekaj poterdil. Kakor protestantje Anglezi per persegi nimajo britke martre in sveč, ampak bukve sv. pisma pred seboj. Ko dobi Jurček sv. pismo v roke, ga gleda in gleda, kakor de bi hotel vprašati, kaj je to. Začneta se tedaj z vradnikam takole pogovarjati: „Ali veš, kaj boš zdaj storil? ali veš, kaj je persega?“ — „Ne vem.“ — „Ali veš, kaj je sv. pismo?“ — „Tudi ne.“ — „Ali znaš brati?“ — „Ne znam.“ — „Ali se nisi nikoli moliti učil?“ — „Nikoli.“ — „Ali veš, kaj se pravi moliti?“ — „Ne vem.“ — „Ali veš, kaj je Bog?“ — „Ne vem.“ — „Ali veš, kaj je hudič?“ — „Slisal sim ga imenovati, pa ga ne poznam.“ — „Kaj pa vonder znaš?“ — „Jest znam po ulicah pometati.“ — „Je to vse?“ — „Ali, jest ulice pometam.“ — Taka učnost v veri se najde per otrocih protestanskih delavcov v Londonu! V. S.

Kina. Po vsih straneh silno veliciga kitajskiga cesarstva prehajajo na trume možje in žene h keršanski veri. Samo evangelijskih delavcov manjka.

Ljubljana. Ze dolgo zaželjeno veselje, svitl. cesarja vtiiti se je Kranjecam 10. dan t. m. spolnilo. V Trebovljah, kjer se Stajarska dežela loči od Krajske, so mladiga cesarja sprejeli deželni poglavar, Ljubljanski knezoškof, deželni vojni zapovednik in več vikših uradnikov, in slavni maršal Radecki. Duhovni gospodje in učitelji s šolsko mladostjo so stali poleg železnice in cesarja pozdravili. Eno četertinko čez 6 popoldne je pervihral zalo okinčan hlapon s cesarjem v Ljubljano. Streljanje s topovi na gradu in zvonenje po cerkvah je oznanilo mestu njegov veseli prihod. V kolodveru ga je sprejel mestni odbor in predsednik tega odbora, g. Salomon, ga je s serčno besedo nagovoril. Cesar je spet zagotovil, kako zlo ga veseli mesto viditi, od kteriga je toliko dokazov zveste vdanosti prejel. Potem se je med donečim „živijo“ peljal v svoje stanise. — Zvečer je bilo celo mesto razsvitljeno in na mnogih oknih so se brali v raznih jezikih krasni napisi. Po dokončani igri v glediši se je cesar peljal po razsvitljenih ulicah, kjer ga je povsod glasni klic veselja spremljal. — Drugi dan — v saboto — dopoldne je obiskal mnoge mestne naprave in sprejel vse vikši uradnike, vikši duhovne, šolske učnike itd. in potem več družih, ki so ga imeli kaj prositi.

Potem je bilo kosilo pri njem, h kterimu so bili iz mnogih stanov gosti povabljeni. Zvečer je napravila mestna srenja slovesno veselje v krasno okinčani kazini, ktero je cesar s svojo pričiočnostjo poslavlil. Povsod je bil z veliko slavo sprejet.

V nedeljo zjutraj ob šestih po opravljeni sv. maši, ki so jo knezoškof brali, so oznanili topovi na gradu odhod cesarja v Terst. Zbrano ljudstvo iz vsih stanov je z glasnim „živijo“ slovo od svojiga vstavniga vladarja vzelo, kterimu je očitno pokazalo, kakó mu je vdano, in kakó od Njega vsiga dobriga pričakuje! —

Popoldne ob dveh smo že v Ljubljani zvedili, de je cesar 15 minut čez eno že srečno se v Terst pripeljal. Sardinski kralj je poslal v Terst poslanca, Avstrii vdaniga moža, cesarja pozdravit, ravno takó tudi Papež kardinala s pismam, pisanim z lastno roko.

Za uboge v Ljubljani je cesar podaril 1500 gold., od kterih se ima pa 300 gold. pogorelcem v Kletah podeliti, kterih pogoriše je cesar od delec vidil, ko se je po železnici v Ljubljano peljal.